

Diakontjenesten i Den norske kirke

I 2009 er det 5 år siden Kirkemøtet fattet det avgjørende vedtaket om den teologiske forståelsen av diakontjenesten. Vedtaket ble fattet på grunnlag av en enstemmig innstilling fra Bispemøtet. Kirkemøtet i 2004 ba om å få saken tilbake i 2007. Ennå har ikke saken kommet tilbake til Kirkemøtet. Hvorfor er så saken utsatt på ubestemt tid? Når slutter man å trenere en løsning av denne saken?

Av Stephanie Dietrich

Uholdbar situasjon for diakonistudentene: Som førsteamanuensis ved Diakonhjemmet Høgskole og lærer for diakonistudentene synes jeg det er svært utfordrende og uheldig at Den norske kirke ikke vil komme frem til en ryddig forståelse av diakontjenesten. Studentene etterlyser med god grunn kirkens teologiske forståelse og ordningsmessige tilretteleggelse av den tjenesten de ønsker å gå inn i. Uklarheten omkring vigslings og tjenestens forståelse synes også å gjenspeile seg i den manglende prioriteringen når det gjelder diakonstillinger i Den norske kirke. Når man uttaler seg fra sentralkirkelig hold om utviklingen i denne saken får man kun vage svar og pene ord om at man selvfølgelig er opptatt av diakoni og diakonene, men ikke av spørsmålet om embetet. Det er en selvmotsigelse. Hvis man virkelig mener det man sier, må man også gi et tydelig svar på hvordan diakontjenesten forstås i rammen av den ordinerte eller leke tjenestestrukturen i Den norske kirke. Saken blir ikke mindre diffus når biskopene har svært ulike praksiser når det gjelder diakonvigslingen: noen vigslers til den ordinerte tjenesten og synliggjør det blant annet ved at diakonene får lagt skråstolaen over skuldrene, mens andre er tydelig på at vigslingen er en vigsling til en lek tjeneste i kirken. Dette er helt uholdbart og motiverer i hvert fall ikke til å gå inn i tjenesten som diakon.

Jeg var medlem av en komité nedsatt av Kirkerådet i 2007 for å utrede konsekvensene av at diakontjenesten for-

stås som en del av en flerdimensjonal ordinert tjeneste. Komiteen sluttførte arbeidet våren 2008 med en delt innstilling når det gjelder forståelsen av kateket- og kantortjenesten. Det hersket allikevel enighet i komiteen om at diakontjenesten kan og bør være en del av kirkens ordinerte tjeneste, og at denne måten å organisere kirkens ordinerte tjeneste på tjener kirkens troverdighet i dens evangelieformidling. Utredningen viste også at det kirkeordningsmessig vil være overkommelig og fullt mulig å tilrettelegge de praktiske sider som følge av en slik forståelse av diakontjenesten som en del av den ordinerte tjenesten. Hvorfor skjer det da så lite i prosessen mot en avklaring av dette spørsmålet?

Bispemøtet

Det er derfor på tide å minne om noen av de grunnleggende vedtak som ble fattet i 2004, først og fremst i Bispemøtet (BM 32/04): "Å tilrettelegge og tydeliggjøre diakontjenesten som del av den ordinerte tjeneste vil kunne styrke denne tjenesten og dermed bidra til å fornye kirkens kommunikasjon av evangeliet." Videre ble det understreket at "... Bispemøtet (anser) diakontjenesten som en dimensjon ved formidlingen av evangeliet om Jesus Kristus. Dette gir grunnlag for å forstå diakontjenesten som del av den ordinerte tjeneste i kirken." Bispemøtets vedtak ble bekreftet på det påfølgende Kirkemøtet i 2004. Hvis Bispemøtet i dag mener at deres læreuttalelse i 2004 ikke lenger har gyldighet, bør vi i det minste kunne forvente en læremessig redegjørelse på hvorfor man har forandret forstå-

elsen av den lutherske læren på dette punktet.

Diakoniplan

Den norske kirkes ledende organer understreker stadig viktigheten av diakonien for kirken og viser til den nye diakoniplanen som ble vedtatt i 2007. Det er flott! Diakoniplanen er et godt og viktig redskap for det diakonale arbeidet på lokalt plan. Planens diakonidefinisjon står i samsvar med en tydelig forståelse av diakontjenesten. Diakoni er "evangeliet i handling". Det er ikke handlingen som følge av evangeliet. Handlingen i seg selv har del i evangelieformidlingen, uten at man dermed "forkludrer" læren om rettferdiggjørelsen ved troen alene. På samme måte er diakontjenesten ikke en følge av kirkens tjeneste med ord og sakrament, men har del i denne formidlingen av evangeliet og bør dermed forstås som en del av kirkens nødvendige tjeneste.

Økumenikk

Mange av Den norske kirkes søsterkirker har allerede en treleddet embetsstruktur. Kirker som står oss svært nære, som Metodistkirken i Norge og våre søsterkirker i Sverige og Island, har ordnet tjenesten på en slik måte. Innenfor den økumeniske kirkefamilien er det et bredt arbeid med spørsmålet. Dette forplikter riktignok ikke Den norske kirke til å innføre et embetsmønster som uttrykkelig inkluderer diakontjenesten. Allikevel vil en tydeliggjøring på dette punkt, fulgt av en reell styrking av diakonens tjeneste som en permanent karitativ tjeneste, være et viktig bidrag fra Den norske kirke til det økume-

niske fellesskap og dermed til å synliggjøre kirkens enhet i Kristus. Forståelsen av vår embetsstruktur som treleddet fører ikke til at vi overtar en hierarkisk forståelse av den ordinerte tjenesten eller at diakontjenesten blir en slags "hjelpепrest-funksjon" eller innfallsport til prestatjenesten.

Fra toleddet til treleddet tjeneste: Forståelsen av den ordinerte tjenesten har utviklet seg de senere år. Biskoper er ordinerte prester, men med en spesiell tjeneste, tilsynstjenesten. De innsettes ikke bare til tjenesten sin, men vigsles. Dette står i samsvar med forståelsen av bispetjenesten i dag og med den økumeniske utviklingen de senere år. Vi har med andre ord allerede en toleddet tjeneste, preste- og bispetjenesten. Skulle man holde fast ved at det kun finnes en ordinert tjeneste, prestatjenesten, så ville det være en naturlig og konsekvent at biskopene innsettes til sin tjeneste, ikke vigsles, slik det, med god teologisk grunn, praktiseres etter dagens ordninger. Utfordringen ligger i så måte å synliggjøre at vi ikke har en toleddet, men en treleddet ordinert tjeneste. Hvis diakontjenesten ses på som en del av den ordinerte tjenesten, vil dette føye seg inn i måten tjenestene er blitt organisert i svært mange kristne kirker helt siden oldkirkelig tid, nemlig som en treleddet tjeneste.

Hva med de andre tjenestene? Det er naturlig og ønskelig at også forståelsen av katekettjenesten tas opp på nytt. Man kan tenke seg forskjellige måter å se denne tjenesten på, som med sitt undervisningsoppdrag ligger svært nær prestatjenestens proprium. Både denne og andre tjenester må allikevel kunne behandles uavhengig av selve spørsmålet om forståelsen av diakontjenesten, som allerede er grundig utredet, både teologisk og når det gjelder praksis. Ikke minst bør det være mulig å behandle spørsmålet om forståelsen av våre vigslerte tjenester med fokus på hva slags kirke vi ønsker å være, uavhengig av fagforeningskamp og maktkamper mellom interessegrupper. Den norske kirke ønsker å være en "tjenende kirke". Dette må også få betydning for dens strukturer og forståelsen av diakontjenesten.

Hva er målet?

Noen lurer på hvorfor embetsspørsmålet er så viktig. Den lutherske bekjennelsen slik vi finner den i Confessio Augustana setter på spissen hva som er målet med all ordinert tjeneste- og for den slags skyld målet med all kirkelig virksomhet: "...for at flere skal bli frelst". Kirkens ordinerte tjeneste bestemmes i Confessio Augustana 5 i lys av Kristus-troen og læren om hvordan mennesket blir frelst. Også i så måte er det uforståelig at man utsetter en akklaring på dette spørsmålet i år etter år.

Jubilanter i 2009

Vi sender våre gratulasjoner og beklager at meldingen kommer noe sent for noen av dere.

50 år

- 11. januar Annlaug H. Engmark, Lofthus
- 18. januar Sølvi Rise, Trondheim
- 21. januar Asbjørg Oksavik Sve, Skodje
- 28. februar Erling Jakobsen, Grimstad
- 11. juni Asbjørn Finnbakk, Kvernaland
- 27. juni Rolf Gjeruldsen, Eydehavn
- 23. juli Gro Fyllingsnes, Eikangervåg
- 30. august Øyvind Heggland, Stord
- 6. september Anne Karine Jordsmyr, Horten
- 29. november Kari Sjursen, Mosjøen
- 23. desember Tore Johan Øvstebø, Ålesund

60 år

- 3. januar Else Koren Nesheim, Åfjord
- 24. januar Randi Andresen, Oslo
- 17. februar Tellef Raustøl, Oslo
- 13. mars Grethe Søgaard Gjeruldsen, Eydehavn
- 20. mars Arvid Bø, Randaberg
- 28. mars Arnulf Myklebust, Jar
- 8. april Asbjørn Sollien, Trysil
- 22. juli Ivar August Bye, Os
- 25. juli Ingrid Agnethe Økesveen, Gol
- 8. august Åge Volrath Mathisen, Sellebakk
- 21. september Terje Marvin Lund, Tønsberg
- 15. oktober Andreas Løge, Søgne
- 3. november Olav Emil Fanuelsen, Sandvika
- 13. desember Ingrid Næss, Larvik
- 21. desember Hilda Solberg, Porsgrunn

70 år

- 2. juli Are Seierstad, Enebakk
- 17. august Audun Engelsvold, Kleppe
- 31. oktober Ørjan Einbu, Skotselv

75 år

- 19. januar Arne Guttormsen, Gran
- 18. august Sverre Gaarden, Hamar
- 29. august Hallvard Holtet, Oslo
- 18. oktober Helge Lysebo, Liabygda

80 år

- 26. september Karl Nærheim, Suldalsosen

90+

- 12. februar Johannes Øksnevad, USA – 92 år
- 20. mai Sverre Ulvestad, USA – 92 år
- 6. juli Håkun Sturød, Fredrikstad – 97 år
- 6. desember Hans Hollund, Uransvåg – 91 år